

عنوان مقاله:

تحلیل علل ایجاد سیل و آب گرفتگی های حوضه گرگان رود

محل انتشار:

هفدهمین همایش ملی علوم و مهندسی آبخیزداری ایران با محوریت آبخیزداری و امنیت پایدار غذایی (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

جمال مصفاei - دانشیار، پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

امین صالح پورجم - دانشیار، پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

محمدرضا غریب رضا - دانشیار، پژوهشکده حفاظت خاک و آبخیزداری، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

پروژه های با توجه به وقوع مکرر سیل و آب گرفتگی در استان گلستان، ضروری است دلایل و راه کارهای مدیریتی برای کاهش خسارات ناشی از آن ارائه شود. هدف از این تحقیق، بررسی دلایل وقوع و راه کارهای مدیریتی برای کاهش خسارات ناشی از این پدیده می باشد. بدین منظور علاوه بر مرور منابع و مطالعات کتابخانه ای، بازدید و بررسی میدانی از حوضه و مناطق متأثر به عمل آمد. نتایج حاکی از آن است که دلایل اصلی ایجاد رواناب و سیل، بالا بودن ضریب رواناب به دلیل تغییرات کاربری اراضی، چرای مفرط دام در سرشاخه حوضه ها، اشباع بودن خاک به دلیل بارش های گسترده در بهمن ماه و هم چنین مدت، شدت و گستردگی بارش در سطح حوضه های استان بوده است. از جمله دلایل اصلی آب گرفتگی طولانی مدت نیز می توان به شیب بسیار کم رودخانه، کاهش ضریب آبگذری رودخانه، عدم توجه به هشدارهای هواشناسی و در نتیجه عدم مدیریت صحیح مخازن سدهای ذخیره ای وزارت نیرو، و نیز سرعت کم تخلیه جریان در محل مصب رودخانه به دلیل انباشتگی رسوبات، طراحی نامناسب سازه های تقاطعی با رودخانه ها اشاره کرد. لذا برای جلوگیری از وقایع مشابه در آینده راه کارهای مدیریتی از جمله رعایت اصول آمایش سرزمین و تطبیق کاربری های اراضی حوضه بالادست با تناسب و توان اکولوژیک اراضی، بهره گیری بهینه از توان مشارکت مردم و جوامع محلی، استفاده از پتانسیل های ژئومورفولوژیک برای کاهش دبی پیک (انتقال آب بین حوضه ای در محل بند ولی)، مدیریت صحیح مخازن سدهای ذخیره ای بر اساس هشدارهای هواشناسی، لایروبی رودخانه به ویژه در مصب تا فاصله مناسبی از ساحل ارائه شد.

کلمات کلیدی:

آب گرفتگی، سیلاب، گرگان رود

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1623660>

